

'Ons buitenlands
beleid kiest
voortdurend voor
extremisten,
zeker in Syrië.'

– Johannes de Jong

'De geopolitieke
onrust dwingt
ons om ook
veiligheid te zien
als een kerntaak
van de EU.'

– Bert-Jan
Ruissen

'Stel je voor dat
je in Nederland
een president
krijgt die een ex-
jihadstrijder is.'

– Aram Hanna

'Rusland moet
begrijpen dat er
grenzen zijn waar
het niet overheen
kan en dat een
aanval een enorme
prijs heeft.'

– Frans Osinga

2026

1

THEMA

Wereld in wanorde

Over geopolitiek, defensie en christenvervolging

wi.sgp.nl

Investeren in ideologie

Hoe ons buitenlands beleid extremisme steunt

In dit artikel komen belangrijke aspecten van het buitenlands beleid ten aanzien van Iran, Syrië, Turkije en Pakistan aan bod. De rode draad is hoe het Nederlandse buitenlands beleid zorgt voor directe en indirecte steun aan islamistisch extremisme en daarmee ook ons in Nederland en Europa raakt. Het buitenlands beleid, gebeurtenissen in landen en de effecten daarvan op migratie en integratie moeten immers als één geheel worden gezien.

In januari zagen we twee grote ontwikkelingen in het Midden-Oosten die rechtstreeks met Europees en Nederlands buitenlands beleid te maken hebben. De ene ontwikkeling was het gewapend conflict tussen de troepen van het nieuwe Sharaa-regime in Syrië en de Syrian Democratic Forces (SDF; nu meest Koerden, ook Syriac-Assyriërs en Arabieren). Dit conflict eindigde uiteindelijk onder internationale druk in een wapenstilstand en politiek akkoord waarin de zelfverdediging en het zelfbestuur van Noord-Oost Syrië grotendeels behouden bleef. Gedurende dit conflict ontstonden er nieuwe interne vluchtelingenstromen van ettelijke honderdduizenden mensen. Daarnaast werden gevangene IS-strijders bevrijd door troepen gelieerd aan het Sharaa-regime nadat die troepen de SDF-bewakers met geweld hadden verdreven.

De andere ontwikkeling was de plaatsing van de Iraanse IRGC (Islamitische Revolutionaire Garde) op de EU-terreurlijst. Dit na jarenlange politieke druk vanuit nationale

parlementen om deze stap te zetten. Het besluit werd uiteindelijk genomen nadat het Iraanse regime naar schatting 30.000 mensen had vermoord op 9 januari en vlak daarna.

EEN PATROON IN HET BUITENLANDS BELEID

Op het moment dat u dit artikel leest is er sprake (geweest) van een aanval van de VS tegen het Iraanse regime. Wellicht is dat regime inmiddels grotendeels ingestort. Dan lijkt het alsof de gebeurtenissen in Syrië en Iran eigenlijk niets met elkaar te maken hebben. Maar het is van wezenlijk belang om het buitenlands beleid ten opzichte van beide te begrijpen om zo een verontrustend patroon helder te krijgen. Het doel van de verheldering van dit patroon is om duidelijk te maken waar het beleid bijgestuurd moet worden (en hoe).

Het *Reformatorisch Dagblad* stelde de vraag: "Hoe is het mogelijk dat Trump en zijn Europese bondgenoten in Syrië kiezen voor een voormalig al-Qaidaterrorist aan de macht? En de Koerden daarmee voor de bus gooien?"¹ Voor zover het om Europa gaat is het antwoord: 'Ons buitenlands beleid kiest voortdurend voor extremisten, zeker in Syrië'. Dit artikel is gebaseerd op het feit dat buitenlands beleid, gebeurtenissen in landen en de effecten daarvan op migratie en integratie als één geheel moeten worden gezien. In het debat over asiel wordt nooit naar de uiteindelijke oorzaken gekeken. Hooguit naar symptomen. Er werd bijvoorbeeld geconstateerd dat er veel Syriërs in Turkije zijn 'vanwege de burgeroorlog'. De vragen die niet gesteld werden waren bijvoorbeeld 'door welke actoren duurde deze oorlog zo lang?' en 'wat is ons buitenlands beleid in de richting van die actoren'? Door antwoorden op deze vragen

AUTEUR

Johannes de Jong,
directeur Sallux

‘Buitenlands beleid, gebeurtenissen in landen en de effecten daarvan op migratie en integratie moeten als één geheel worden gezien.’

te geven wordt het verband duidelijk en wordt ook duidelijk hoe ons buitenlands beleid in feite tegelijkertijd twee extremistische regimes steunde die betrokken waren in Syrië én dat daarnaast extremisten in Syrië zelf ook gesteund werden. Het mag duidelijk zijn dat dit een negatieve impact op Nederland en Europa gehad heeft in aantallen asielzoekers en problemen met de integratie. Het beleid ten aanzien van Iran, Turkije en Syrië zelf laat zien hoe de diverse lijnen van het beleid bij elkaar komen (en botsen) en wat het effect daarvan is op Nederland en Europa. Dit perspectief is van belang als we genoemde landen een voor een langsgaan. Een belangrijke ‘bijsluiter’ is dat dit artikel niet veronderstelt dat ‘het Westen’ als een coherent blok bestaat. Dit artikel maakt een onderscheid tussen de gekozen politici die proberen het buitenlands beleid te beïnvloeden en de ambtenaren en diplomaten die het buitenlands beleid feitelijk uitstippelen en vormgeven. In dit opzicht zijn de ministers slechts de schakel tussen Tweede Kamer en ministerie.

IRAN

Het Iraanse Islamitische regime is vanaf het begin in 1979 een extremistisch totalitair regime geweest met een agenda gericht op dominantie over het hele Midden-Oosten. De decennialange extreme onderdrukking in Iran van alle oppositie is ruim voldoende gedocumenteerd. De systematische mensenrechtenschendingen zijn keer op keer gepubliceerd. Drie aspecten zijn hierbij meestal onderbelicht:

- De houding van ambtenaren en diplomaten t.a.v. dit regime.
- De economische macht van de IRGC.
- Het verband tussen die economische

Sterke steun voor moderne glastuinbouw in Iran

Nieuwsbericht | 12-06-2024 | 11:00

Iran’s glastuinbouwsector maakt een grote groei door de laatste 10 jaren. Urbanisatie geeft daar een sterke impuls aan, want in Iran’s miljoenensteden neemt de vraag naar een continue bevoorrading van groenten en sierplanten toe, en stijgt de vraag naar kwaliteitsproducten.

macht en de Iraansegezinde milities (Iraanse proxies) in de regio.

De houding van ambtenaren t.o.v. Iran

De houding van ambtenaren en diplomaten is lange tijd geweest dat goede relaties en handel voorop staan, terwijl mensenrechten ondergeschikt zijn. De onderliggende denkfout werd in een rapport van het Tony Blair Institute for Global Change als volgt omschreven: ‘Het westerse buitenlandbeleid ten opzichte van Iran heeft de kracht van de ideologie die in de Iraanse Revolutie is ontstaan, stevast over het hoofd gezien. De totalitaire en polariserende wereldvisie die door staatsleiders wordt gelegitimeerd, die repressief bestuur op religieuze gronden en vijandigheid jegens het Westen bevordert, is al decennialang een drijvende kracht achter instabiliteit en geweld.’²

Dat islamistisch extremisme niet maar wat retoriek was, maar de drijvende kracht achter alles wat Iran ondernam, stond ambtenaren niet scherp voor de geest. De nucleaire

Zakendoen in Iran

Gepubliceerd op: 7 augustus 2012 Laatst gecontroleerd op: 7 november 2023

Sancties beïnvloeden de handel tussen Iran en Nederland. Als u zaken wilt doen in Iran, moet u rekening houden met de uitdagingen die hierbij horen en u goed voorbereiden. Van exportregels tot internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO), wij helpen u verder.

Handelsmissie naar Iran met Henk Kamp, minister van Economische Zaken, Teheran

datum 7 mei 2016 - 10 mei 2016

plaats Teheran, Shiraz, Iran

aanwezigen L.M.L.H.A. (Loek) Hermans¹, H.G.J. (Henk) Kamp² e.a.

organisatie Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)¹

website: rvo.nl

Het regent Europese handelsmissies in Teheran

Het Europese bedrijfsleven popelt om munt te slaan uit de dool tussen Iran en het Westen. De inkt van het atoomakkoord met Iran was nauwelijks droog of de Duitse minister van Economische Zaken Sigmar Gabriel arriveerde maandag met een delegatie van Duitse industriëlen in Teheran voor een zakenmissie.

De Duitse minister van Economische Zaken Sigmar Gabriel (rechts) bezoekt dinsdag een tapijtenzaak in Isfahan. Michael Kappeler/picture-alliance/AP Images

deal met Iran (de JCPOA) in 2015 was de uitkomst van deze fundamentele denkfout. De gedachte was dat we als Westen mooie winsten zouden kunnen maken door goedkope inkoop van grondstoffen en een nieuwe exportmarkt.

Zoals uit de voorbeelden in de afbeeldingen bij dit artikel blijkt werd daar vervolgens voluit op ingezet. Niet alleen Nederlandse, maar talrijke andere EU-handelsmissies trokken naar Iran. De JCPOA werd volop gesteund door de EU-lidstaten en Nederland deed overduidelijk enthousiast mee. Het is van belang om te noteren dat nog in juni 2024 het Ministerie van Buitenlandse Zaken opriep tot investeringen in de Iraanse glastuinbouw. Dat terwijl in 2022 de grote protesten voor vrouwenrechten keihard werden neergeslagen.

De economische macht van de IRGC

De vraag die niet gesteld werd was: ‘Wat is het effect van deze geld- en goederenstroom naar Iran?’. Die vraag is cruciaal omdat dit

geld in feite rechtstreeks naar de IRGC ging. De IRGC is namelijk de grootste ‘eigenaar’ van de Iraanse economie.³ De IRGC is een ‘staat binnen een staat’.⁴ Volgens een rapport van een aan de NAVO gelieerde denktank en vele andere rapporten, domineert en bezit de IRGC een groot deel van de Iraanse economie.⁵ Dit is een erkend feit, bevestigd door talrijke experts en onderzoekers.⁶ Dit feit is fundamenteel om te begrijpen hoe ons buitenlands beleid heeft bijgedragen aan de financiering van een belangrijke oorzaak voor de vlucht van Syriërs naar de EU en Nederland.

Iraanse proxies in de regio

De IRGC is namelijk verantwoordelijk voor de steun aan Iraansegezinde milities (proxies) en buitenlandse militaire interventies door het Iraanse regime. Hamas, Hezbollah en de Houthi’s zijn bekende voorbeelden van Iraansegezinde milities. Minder bekend zijn de Iraansegezinde milities in Irak en (tot een jaar geleden) in Syrië.⁷

BEELD
Nederland en Europa ondersteunen actief de Iraanse economie.

‘De ernst van islamistisch extremisme wordt overduidelijk systematisch onderschat.’

BEELD
Het embleem
van de IRGC

Zonder de IRGC en door Iran ondersteunde milities had Assad de burgeroorlog veel eerder verloren.⁸ Assad viel toen de Iraanse milities grote klappen kregen van Israël en niet meer in staat waren om het Assad-regime te verdedigen. De Russische militaire aanwezigheid bleek onvoldoende om het Assad regime overeind te houden.⁹ Daarnaast zijn de IRGC en de door de IRGC aangestuurde milities ook rechtstreeks verantwoordelijk geweest voor de vluchtelingenstroom omdat ze zelf geweld pleegden tegen grote delen van de Syrische bevolking.¹⁰

Dit betekent dat zonder de militaire macht van de IRGC de burgeroorlog veel eerder afgelopen zou zijn. Dan zouden er dus ook veel minder Syriërs gedwongen zijn geweest om naar Europa en Nederland te vluchten. Het negatieve effect op Syrië door de JCPOA en westerse handel met Iran, moet niet worden onderschat. Een onderzoek van Reuters toonde aan dat alleen al in 2015 en 2016 er contracten met bedrijven van het regime en de IRGC afgesloten waren ter waarde van tientallen miljarden.¹¹ Een onderzoek laat met tal van voorbeelden en gekoppelde cijfers zien dat het herstel van de economische banden met Iran betekende dat er miljarden meer naar de Iraanse militaire operaties in Syrië gingen.¹² Dit betekent dat EU-lidstaten, waaronder Nederland, zelf actief mede-veroorzaker waren van de grote aantallen asielzoekers uit Syrië. Hierbij moet gemeld worden dat ons eigen ministerie van Buitenlandse Zaken dit proces actief ondersteunde en aanjoeg (zie de afbeeldingen), ongeacht wie er minister was. Dit ondanks het feit dat er tal van rapporten en bronnen beschikbaar waren die het verband aantoonde tussen economische banden met Iran en

de Syrische asielzoekers die noodgedwongen naar Europa vluchtten. Het geld dat met deze handel verdiend werd, valt in het niet tegenover de kosten die dit later voor Nederland en Europa met zich meebracht.

SYRIË

Bovenstaande is vrij uitgebreid beschreven omdat het grote gevolg heeft voor de mensen in Syrië en Nederland. Zo wordt duidelijk hoe jarenlang buitenlands beleid gevolgen heeft tot in burgerlijke gemeenten in Nederland. Dit maakt duidelijk dat investeren in islamistische extremistische regimes geen neutrale economische activiteit is, maar leidt tot een geldstroom naar extremisten en een vluchtelingenstroom naar Europa. In feite heeft ons buitenlands beleid de dictatuur van Assad gesteund via het extremistische Iraanse regime. Tegelijkertijd steunde ons buitenlands beleid direct islamistische extremisten die tegen het Assad-regime streden.¹³ Deze extremisten waren (en zijn) gelieerd aan Turkije en vormen nu de kern van het nieuwe Sharaa-regime. Tussen 2012 en 2018 steunde ons ministerie van Buitenlandse Zaken de extremisten die in het afgelopen jaar alle minderheden

van Syrië hebben aangevallen.¹⁴ Ook was er uitsluitend politieke erkenning voor die oppositiegroepen die gelieerd waren aan het Turkse Erdoğan-regime.

Er is op geen enkel moment politieke steun geweest vanuit het ministerie voor het zelfbestuur van de mensen in Noord-Oost Syrië (Koerden, Syriac-Assyrische christenen en Arabieren). Sterker nog, in oktober 2023 probeerde het ministerie van Buitenlandse Zaken te verhinderen dat Tweede Kamerleden een ontmoeting zouden hebben met een delegatie uit Noord-Oost Syrië.¹⁵ Dit terwijl de mensen in Noord-Oost Syrië een inclusief bestuur opzetten met vertegenwoordiging van alle etnische groepen, gelijkheid van man en vrouw en godsdienstvrijheid. In de strijd tegen IS sneuvelden 12.000 van hun vrouwen en mannen. In dit licht is de steun van het ministerie voor hen altijd welbewust uiterst minimaal geweest. In feite steunde ons ministerie van Buitenlandse Zaken extremisten aan beide zijden van de burgeroorlog. En dat geldt voor veel EU-lidstaten. Vandaar dat het correct is te stellen dat het beleid altijd al koos voor de extremisten in Syrië en dat dit beleid nu wordt doorgezet. Nu alleen in alle openheid, omdat de extremisten nu de gelegitimeerde Syrische overheid zijn. De steun aan Soennitische extremisten in Syrië vloeiende voort uit de voortdurende blinde steun voor het Erdoğan-regime in Turkije. Erdoğan bepaalde de facto het Nederlands beleid in Syrië.

TURKIJE

Op 25 juni 2020 werd het eindrapport van de Parlementaire ondervraging ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen gepresenteerd. Het rapport getiteld *(On)zichtbare invloed* schetste hoezeer de regimes van

onvrije landen diasporagemeenschappen (buiten het thuisland levende burgers, red.) in Nederland beïnvloeden.¹⁶ De commissie stelt dat het rapport een beeld schetst 'van de geldstromen die organisaties in het buitenland, maar ook de statelijke actoren van (onvrije) landen inzetten om via moskeeën en aanverwante organisaties de moslimgemeenschappen in Nederland te beïnvloeden. Dit heeft effect op die gemeenschappen en op de Nederlandse samenleving als geheel.' Het rapport maakt duidelijk dat Turkije via de Islamitische Stichting Nederland (ISN) op grote schaal islamisme verspreidt via de Turkse gemeenschap in Nederland. Ditzelfde vindt plaats in andere Europese landen via de Diyanet-organisatie van de Turkse staat. Dit gaat om moskeeën en gelieerde organisaties. Het rapport beschrijft hoe dit de integratie ondermijnt en zo onvrijheid en extremistische ideeën verspreid worden.¹⁷ Het maakt ook duidelijk dat het Erdoğan-regime een weloverwogen en doelgericht beleid voert om deze ideologie te verspreiden en daar ook actief in investeert.¹⁸ Het werd al genoemd dat het Erdoğan-regime op grote schaal de extremisten in Syrië ondersteunde.¹⁹ Turkije heeft ook jarenlang IS gesteund.²⁰ Daarnaast zet Turkije extremisten uit Syrië in als huurlingen in andere conflicten (o.a. in Libië).²¹ Verder is er natuurlijk sprake van de systematische verspreiding van extremisme in Turkije zelf. Er is hier sprake van een ideologisch gemotiveerde en doelgerichte inzet van geld vanuit de Turkse staat ten bate van de verspreiding van extremisme. Dat wordt ook door het voornoemde rapport van de Kamer onderstreept. Er is dus sprake van hetzelfde mechanisme als we zagen bij het Iraanse regime. Als wij investeren in de Turkse economie,

'Zonder de militaire macht van de IRGC was de burgeroorlog veel eerder afgelopen.'

BEELD
De nieuwe Syrische
leider Al Sharaa
op bezoek bij
de Russische
president Poetin

investeren we ook in de verspreiding van extremisme, grotere aantallen vluchtelingen en ondermijning van integratie in Nederland. Maar de ervaring van Sallux en vele anderen is dat het onmogelijk is om het ministerie van Buitenlandse Zaken ook maar enigszins te bewegen om de steun aan Turkije zelfs maar te evalueren. Sterker nog, momenteel wordt er in Europees verband getracht om de banden met Turkije aan te halen en meer te investeren in de Turkse wapenindustrie.²² Wederom zal er belastinggeld besteed worden op een manier die de invloed van extremisme zal vergroten. Het is zeker geen vraag dat het Rusland van Poetin een gevaar is. Dat kunnen we echter niet bestrijden door – indirect – islamitisch extremisme te versterken. Onze veiligheid zal niet versterkt worden door die tegelijkertijd te ondermijnen.

PAKISTAN EN AFGHANISTAN

Pakistan steunde de Taliban gedurende de 20 jaar dat Nederland en andere landen in Afghanistan waren om de Taliban te bestrijden en wederopbouw mogelijk te maken. Pakistan heeft twee decennia het beleid van het westen in Afghanistan fundamenteel en doelbewust ondermijnd en significant bijgedragen aan de huidige situatie.²³ Ook het Nederlandse corps diplomatie wist dit al die jaren zoals bleek uit een Nieuwsuurinterview met voormalig ambassadeur Marten de Boer die ettelijke jaren in Afghanistan gestationeerd was en in dat bewuste interview expliciet refereerde aan het feit dat de leiding van de Taliban gezeteld was in Quetta in Pakistan.²⁴ Dat Pakistan twintig jaar de Taliban heeft ondersteund was twintig jaar bekend en is twintig jaar genegeerd. Opeenvolgende ministers van Buitenlandse Zaken hebben

het belang van fundamentele vrijheden en mensenrechten afgedaan met obligate statements zonder enig gevolg. In plaats van diplomatiek en economisch op te treden tegen Pakistan, is Pakistan 'beloond' met handelsakkoorden vanuit zowel Nederland als de EU.²⁵ Deze handelsakkoorden waren vooral in het voordeel van Pakistan: De export naar het Westen is vele malen groter dan de import.²⁶ Dat betekent dat terwijl Nederland grote sommen belastinggeld uitgaf voor de inzet in Afghanistan, ons buitenlands beleid dit tegelijkertijd ondermijnde door de geldstroom richting Pakistan te stimuleren. Die kosten zijn nog verhoogd door de grote aantallen vluchtelingen uit Afghanistan die naar Europa kwamen.

DE OORZAKEN VAN DIT BUITENLANDS BELEID

Een Sallux-onderzoek naar de EU-financiering van het onderwijs in Pakistan toonde andermaal aan hoeveel geld uit Europa uiteindelijk besteed wordt aan de verspreiding van extremistische ideeën.²⁷ In dat geval ging het om 100 miljoen euro verdeeld over 8 jaar. Toch is dat maar een klein

bedrag als we nagaan hoeveel miljarden er via de hierboven beschreven (handels)processen van Europa naar extremistische actoren vloeien. Iedereen die dit op zich laat inwerken zal begrijpen dat de uiteindelijke kosten van dit beleid voor de belastingbetaler enorm zijn. Als Sallux zien we drie oorzaken van dit beleid:

Focus op geld verdienen

De eerste oorzaak is dat er gedacht wordt dat geld verdienen de belangrijkste taak is van buitenlands beleid. Mensenrechten die niet vallen binnen de links-liberale preferenties worden als onbelangrijk terzijde geschoven. Vervolgde christenen, druzen of jezidi's vallen dan buiten de boot. Het gaat om 'ons belang' en om de 'BV Nederland'.

Korte termijn-denken

Dat wijst ook meteen op de volgende oorzaak van dit wanbeleid: Het onvermogen om verder te denken dan de volgende handelsmissie. Als er niet meer is dan groei van export en goedkope import van grondstoffen en het managen van incidenten, dan wordt er niet verder gekeken dan dat moment. Als er alleen naar inkomsten gekeken wordt en niet naar de aanzienlijk hogere kosten die dat beleid veroorzaakt dan is het duidelijk dat dit korte termijn-denken ons ernstig opbreekt. Dit onderstreept dat er niet goed gekeken wordt naar wat het uiteindelijke effect is van die investeringen en geldstromen. Er is geen zicht op welke actoren op welke wijze die geldstroom gebruiken en wat daarvan het effect is op mensen 'daar', en daardoor op mensen 'hier'. We gaan er dan vanuit dat dit begrip er inderdaad niet is. Als dit inzicht er wel is, dan is er doelbewust niet gekeken naar

de effecten van het beleid. Dat zou nog ernstiger zijn gezien de omvang van de schade ervan.

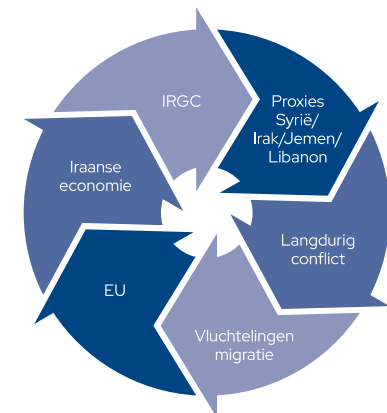
Onderschatting ernst extremisme

Dat brengt ons op de laatste oorzaak van dit falende beleid. De ernst van islamistisch extremisme wordt overduidelijk systematisch onderschat. Het beleid volhardt in een onbegrijpelijke naïviteit over de intenties van islamistisch extremistische actoren. Er wordt koppig vastgehouden aan het naïeve idee dat 'internationaal recht' en 'internationale instituties' er op een of andere manier ertoe zouden doen voor landen als Turkije of Iran. Dat maakt(e) ook blind voor de gevolgen van de geldstromen naar deze landen.

HOE KAN DIT BELEID OMGEBOGEN WORDEN?

Bewustwording

Allereerst door bewustwording. Bovenstaande is maar een deel van de beschikbare informatie en het is van groot belang om een veel groter publiek bewust te maken van dit

'Ons ministerie van Buitenlandse Zaken steunde extremisten aan beide zijden van de burgeroorlog.'

BEELD
Een vicieuze cirkel: hoe Europese steun aan Iraans extremisme het conflict in het Midden-Oosten verergert.

'De uiteindelijke kosten van dit beleid zijn voor de belastingbetaler enorm.'

patroon in ons buitenlands beleid. Specifiek is het voor christenen van belang om hiervan op de hoogte te zijn gezien de meer dan terecht zorgen over vervolgd christenen die lijden onder islamistisch extremisme.

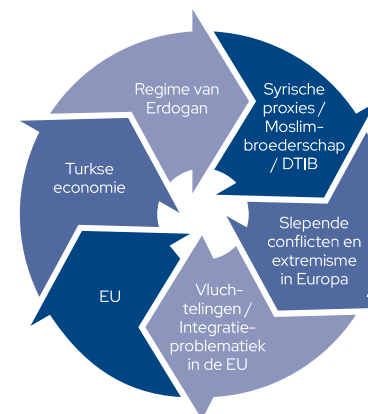
Gedegen informatie

Ten tweede is het belangrijk dat politici op alle niveaus en bestuurders van gemeenten en provincies gedegen geïnformeerd worden over dit beleid. Zeker op lokaal niveau worden de gevolgen 'aan den lijve' onderzocht. Gemeenten kunnen zelfstandig of gezamenlijk ook duidelijk maken dat ze een eind willen aan een buitenlands beleid waarvan de uitkomst (via migratie en gebrekkige

integratie) grote problemen veroorzaakt in gemeenten.

Tweede Kamer de regie

Ten derde is het zaak dat de Tweede Kamer weer de regie neemt over het buitenlands beleid. Bij Kamerleden en medewerkers is er een besef nodig dat het huidige beleid van directe financiering van – en het stimuleren van private geldstromen naar – extremistische actoren beëindigd moet worden (inclusief staten). Dat is ook in lijn met het algemene beleid dat de geldstromen naar extremisten wil stoppen. Het is daarnaast een logisch gevolg van het Kamerbreed gedragen rapport *(On)zichtbare invloed*. Als

er terecht gesteld wordt dat de invloed van extremistische actoren afgeremd moet worden kan er niet tegelijkertijd een buitenlands beleid zijn dat de geldstroom naar extremistische actoren vergroot. De Kamer moet haar schroom tegenover het ministerie van Buitenlandse Zaken afleggen en duidelijk maken (desnoods via de begroting) dat dit beleid niet democratisch gedragen wordt en dus moet stoppen.

Als Sallux willen we ons inzetten om een groter publiek op diverse manieren bewust te maken van het bestaan van dit beleid en de gevolgen ervan. Uw steun aan Sallux kan een belangrijke bijdrage zijn om dit wanbeleid te beëindigen. Voor meer informatie over Sallux, ga dan naar de infographic in het volgende artikel.

BEELD
Ook Europese investeringen in de Turkse economie zijn uiteindelijk in het nadeel van Europa zelf.

BRONNEN

- 1 'Het bestand in Syrië: historische mijlpaal of hoogverraad?'; *Reformatorisch Dagblad*, 3 februari 2026
- 2 'The Fundamentals of Iran's Islamic Revolution'; Tony Blair Institute for Global Change; 11 februari 2019
- 3 'Explainer: Iran's Revolutionary Guards and the economy - a complex web'; BBC, 27 september 2018
- 4 'Beyond the IRGC: The rise of Iran's military-bonyad complex'; Kayhan Valadbagi, Clingendael, 2 oktober 2025
- 5 'Capitalism, Communications, and the Corps: Iran's Revolutionary Guard and the Communications Economy'; Monika Gill, NATO Strategic Communications Centre of Excellence, September 2020 (Dit rapport (ook op te vragen bij Sallux) verwijst ook naar vele andere rapporten die de betrokkenheid van de Revolutionaire Garde bij grote delen van de Iraanse economie onderstrepen.)
- 6 The real footprint of the IRGC in Iran's economy - Al-Monitor: The Pulse of the Middle East; Expanding business empire of Iran's Revolutionary Guards - BBC News; Iran's millionaire mullahs, the military, and the fight for foreign currency | Middle East | News and analysis of events in the Arab world | DW | 08.01.2020
- 7 Factbox: Iranian influence and presence in Syria - Atlantic Council
- 8 Iranian general transformed Syria's war in Assad's favor | AP News
- 9 'Russia and Iran in Syria, a Random Partnership or an Enduring Alliance?'; Atlantic Council, juni 2029
- 10 'Iran's Crimes in the Syrian Conflict'; Malik al-Abdeh and Lars Hauch, Torkel Opsahl Academic EPublisher, 23 October 2024 ('Through the JCPOA negotiations, Iran provided crucial diplomatic cover for Assad').
- 11 'After Iran's nuclear pact, state firms win most foreign deals'; Reuters, januari 2017
- 12 'Iran's involvement in the Syrian civil war before and after JCPOA'; Kaitlin Coulter, mei 2023
- 13 'Koenders in gesprek met Syrische oppositie'; *Trouw*, 20 december 2014
- 14 'Nederland steunde 'terreurbeweging' in Syrië'; NOS, 10 september 2018
- 15 Bewijs verkrijgbaar bij Sallux
- 16 '(On)zichtbare invloed'; De Parlementaire ondervragingscommissie ongewenste beïnvloeding uit onvrije landen (POCOB), 25 juni 2020
- 17 Het rapport wijst o.a. op het feit dat het Erdoğan regime zo de ideologie van de moslimbroederschap verspreidt.
- 18 Zie ook bijv. 'A new Muslim Brotherhood outfit operates under the wing of the Erdogan gov't to execute influence operations'; Nordic Monitor, 12 februari 2025
- 19 'Strategies of Turkish proxy warfare in northern Syria'; Clingendael, November 2019
- 20 Zie o.a. 'Turkey's Double ISIS Standard'; Foreign Policy, 12 april 2018
- 21 'Europese Veiligheid, Turks buitenlands beleid en Artikel 5 van het NAVO verdrag'; Sallux, 2021
- 22 Het belangrijkste onderdeel van die wapenindustrie is in handen van de Erdogan familie: 'Erdoğan's son-in-law, manufacturer of military drones, joins billionaires list'; *Nordic Monitor*, 5 april 2024
- 23 <https://www.sarahchayes.org/post/the-ides-of-august/> ('Meanwhile, ever since 2002, the ISI (Pakistaanse geheime dienst) had been re-configuring the Taliban: helping it regroup, training and equipping units, developing military strategy, saving key operatives when U.S. personnel identified and targeted them. That's why the Pakistani government got no advance warning of the Bin Laden raid. U.S. officials feared the ISI would warn him.' (...)' 'Do we really suppose the Taliban, a rag-tag, disjointed militia hiding out in the hills, as we've so long been told, was able to execute such a sophisticated campaign plan with no international backing? Where do we suppose that campaign plan came from? Who gave the orders? Where did all those men, all that materiel, the endless supply of money to buy off local Afghan army and police commanders, come from? How is it that new officials were appointed in Kandahar within a day of the city's fall?')
- 24 Uitzending van 30 augustus 2021, (11:50-12:15) toegankelijk via: https://www.npostart.nl/nieuwsuur/30-08-2021/VPWON_1324317
- 25 <https://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/countries/pakistan/> (In 2020 was Pakistan no. 42 in de lijst van grootste EU-handelspartners in goederen, goed voor 0,3% van de totale EU-handel).
- 26 Vergelijk <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/49/handelsoverschot-stabiel-ondanks-corona> & <https://www.rvo.nl/onderwerpen/internationaal-onderwerpen/landenoverzicht/pakistan/handel-nederland-pakistan> (vergelijking totale Nederlandse export met export naar Pakistan)
- 27 'Pakistan's education system, curriculum and EU funding'; Sallux 2024

AUTEUR
Jacoline
Waaijenberg BA,
medewerker
Onderzoek en
Communicatie
Sallux | ECPP
Foundation

Maak kennis met Sallux

De Europese christelijke politieke denktank

Wat houdt Sallux | ECPP Foundation nu precies in? Denktanks van Europese politieke partijen zijn over het algemeen tamelijk onbekend. Daarom een kleine poging om Sallux | ECPP Foundation in deze infographic aan u uit te leggen:

In het ambtelijke jargon van het Europees Parlement is Sallux één van de 12 Europese politieke stichtingen (*European political foundations*). Dit zijn organisaties aangesloten bij een Europese politieke partij, die de standpunten en doelstellingen van deze Europese partij onderschrijven en

ondersteunen. De bedoeling is dat deze Europese politieke denktanks het debat stimuleren over Europese beleidsonderwerpen door middel van conferenties, publicaties en seminars. De rol van Sallux in relatie tot de ECPP is goed te vergelijken met de rol van het WI-SGP in relatie tot de SGP.

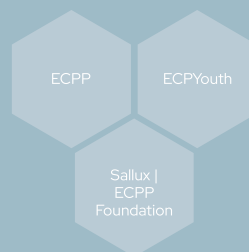

ECPP (European Christian Political Party)
www.ecpp.eu

FIGUUR 1

Europese wetgeving vereist dat een Europese partij lidpartijen heeft, zowel een bepaald aantal regionale als nationale partijen. De SGP is een lidpartij van de ECPP.

FIGUUR 2

De ECPP is een volwaardige Europese politieke partij, met een politieke jongerenorganisatie (ECPYouth) en een wetenschappelijk instituut (Sallux | ECPP Foundation).

FIGUUR 3

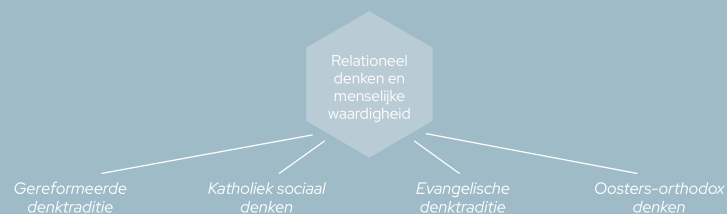
Sallux | ECPP Foundation is zowel de denktank van de ECPP, als een uitgeverij (Sallux Publishing) én een Europees platform.

FIGUUR 4

Sallux | ECPP Foundation is naast de denktank van de ECPP, ook een Europees platform. Er zijn twaalf christelijke denktanks aangesloten bij Sallux | ECPP Foundation. Ook het WI-SGP is lid van dit Europese platform.

BEELD
V.l.n.r.: Nellie Beeker,
Johannes de
Jong, Christiaan
Meinen en Jacoline
Waaijenbergh.
Voor vragen of
opmerkingen kunt
u ons bereiken op
info@sallux.eu.

FIGUUR 5

Relationeel denken en menselijke waardigheid vanuit een christelijk perspectief vormen samen de filosofische pijlers van de Sallux | ECPP Foundation. Beide zijn overkoepelend aan de vier Europese christelijk politiek-filosofische tradities, waarin de verschillende denktanks aangesloten bij Sallux zijn geworteld.

STEUN SALLUX!

Sallux is de enige christelijke politieke denktank op Europees niveau. Het is de enige Europese organisatie die christelijk politiek denken op zowel EU-niveau als in de lidstaten actief ondersteunt met concrete projecten. Kleine christelijke denktanks in diverse landen krijgen door de samenwerking met Sallux | ECPP Foundation de mogelijkheid hun werk

te versterken en bereik te vergroten. Voor elke euro die aan de Sallux | ECPP Foundation wordt gedoneerd, wordt een subsidie van 19 euro van het Europees Parlement toegekend. Uw steun voor Sallux is daarmee een investering met een hoog rendement met effect in heel Europa. Het rekeningnummer van Sallux is: IBAN NL75 RABO 0153 7310 95 Dank voor uw steun!

BEELD
Scan de QR-
code om ons
werk te steunen

FIGUUR 6

Sallux | ECPP Foundation heeft haar werk onderverdeeld in vier verschillende onderwerpen: toekomst van de Europese Unie, leven en ethiek, economie en geopolitiek en christelijke politiek. Hierboven ziet u onze thema's, de bijbehorende pictogrammen en enkele daaronder valende publicaties.

OP DE HOOGTE BLIJVEN VAN ONS WERK?
Sallux | ECPP Foundation is te volgen via de verschillende sociale media kanalen.

